

Plattdüütsch/Friisk

Weda Albertsen is de Plattdüütsche Leeskönigin

To Besök bi de Landesbeste vun „Schölers leest Platt“ in Immenstedt

RENDSBORG/IMMENSTEDT

„Du Suupbütt...dat is nich mien Mudder.“ Vun fief Texte weer dat Leesstück „Krank“ utlost worrn. Pastor Melf Binge beschrift dat Leven vun en Jung mit sien alkoholranke Mudder. De Fru will ehr Krankheit nich wohr hebben, ehr Söhn is dat pienlich gegenöver Mitschölers un Lehrers. He verlüggt sien Mudder un besöcht ehr naher man doch in't Heim.

„Ölven Rehkitze hebben wi retten kunnt kort vör't Silo-Meihen dit Jahr.“

Weda Albertsen

„Dat weer jüss nich mien Lieblingsstück. Allns schreven in drütte Person, denn de Rull vun en Jung un keen genehme Thema“, meent Weda Albertsen. Liekers hett se voll un ganz övertüügt. Weda is Landessiegerin bi de Plattdüütsche Leeswettstried 2013/2014 vun de Schleswig-Holsteensche Heimatbund.

En Jubel as bi „Deutschland sucht den Superstar“. Blitzlichtgewidder. Wedas Fanklub – Omas, Opas, Öllern, Schwester, Broder un all de annern – sind rein ut de Tüüt. Sogor Radio un Fernsehen weern dorbi. Schoolmeister Peter Tükens jubileert: „En feine Tekn för all de plattdüütschen Schölers an't Theodor-Storm-Gymnasium. Dat mutt ik glieks an mien Schoolleitung simsens.“

Dat weer en wiede Weg un duurt meist en ganze Jahr: Erst de Utscheidung an dat Theodor-Storm-Gymnasium in Husum, denn de Landschopsentscheid in de Stadtbökerie in Husum. De Regional-Entscheid weer bi dat Plattdüütsche Zentrum in Leck un an't Enn keem de Landesentscheid in Rendsborg. Överall weern gode Lesers. Överall seten wichtige Jury-Lüüd un hebbt dat Urdeel spraken. Un Weda hett sik souverän dörrsett.

Bit Huus in Immenstedt

Pony Volaro kann Plattdüütsch verstahn – un lett sik vun de Posaune nich bang maken. OLDSEN

giffit sik en ganz anner Bild: nix Superstar. 21 Meerschwiene, Höhner, Huus-Anten, Wildanten-Küken, veer Katten, Wellensittiche un een Papagei – „all mien Tiern“. Dorto kamen Pony Volaro un twee Peerde, bi de se en Rietbedelung hett. Dressur-Rieden maakt se. Pony Volaro is mit 25 blots noch to'n Schnacken un nich mehr to'n Rieden. Un dormit nich noog, „Ölven Rehkitze hebben wi retten kunnt kort vör't Silo-Meihen dit Jahr.“

Plattdüütsch schnackt Weda liekers al jeden Dag un för so'n Leeswettstried hett se egentlick gor keen Tiet. Bi to all de Tiern giffit dat je noch Konfirmantenünnerricht un Musik. Se speelt Posaune bi de Fierwehr tosamem mit 40 Lüüd, se singt bi „The Stormy Singers“ – ach un Basketball spelen deit se ok. Na ja un School kost je ok noch beten Tiet.

Un na de School? Se kunn sik en längere Tiet in Kanada vörstellen un denn studeern,

leevst Tierdoktersche. För grote oder lütte Tiern? För de Groten natürlich!

Nu sünd erstmol Ferien. Luft holen. Avers, de Kulturringe hebben anropen un anfraagt, ob Weda vielleicht en poor plattdüütsche Stücken lesen kunn. Passeern schall dat bi dat Kulturfestival in dat Nordsee-Congress-Centrum in Husum Ende September. Se hett man glieks toseggt: Ehrensaak för so'n Plattdüütsche Leeskönigin. Ingwer Oldsen

Bütjen uun't heef gung a toochter üüb raisen

NUURDFRESKLUN Ik wiar föör en sküür turag ütj uun't heef. At wiar en böös hiaten dai saner winj – en rochten somer-dai. At skööl saameld ham bi en letjen kiosch üüb Nuurdstrun an efter dat wi betaalet an ferseekert hed, dat wi orn-telk mä sankreem iinsmeeret wiar, gingt' luas efter at halig Süüdfaal.

Skur uf en iin uun a slober. Iarst skul ham böös üübpaase, det ham ei ütjglost, dan a grüinj wiar tu began gleeed an globrig. Man efter en sküür raaget ham uun en aanjen rütmus – bluat luup, luke, an uf en tu's en wurd mä at lidj üüb sidj faan een waksle. „Wat fein“, saadian wüf tu mi, „entelk ens ei teenk, ei ploone – bluat een fut föör de öler.“ An ik skul ham rocht du.

Üüs wi luaslep, lai Süüdfaal noch widj wech an siig ütj üüs en gräen bonk, wat ütj at heef woksen wiar. An uk efter en sküür kam a halig ianfach ei

Mä en skööl trocht' heef as leewen weler net. WENDY VANSELOW

naier, widjert Nuurdstrun so klar beeft üüs lai, üüs wan wi jüst iarst luaslepen wiar. Skul wi ei al widjer wees? Wi luup dach nü al ... ja, hü lung do? At gefeel för a tidj as gans fernert; ik kön ei sai, of wi al en stünj of man iarst 20 minüten onerwais san. An at as mi uk ianerlai, at heeffeerer wal üüs noochrochtidjig uun lun fu. Do wurt ik hongrig, man skofket

wurd iarst üüb a halig, diaram: ianfach widjer ian treed efter de öler saat an am niks teenk. Det as uk goor ei swaar. Min handy hee miast nian neet an ik täär ei stödige luke, of lidj ütj a „öler wäält“, wat ei jüst uun't heef san, wat faan mi wel.

A san braant. Högen kem ei beeffeerer an wi skel üüb jo teew. Sok kurt pausen wurt uk diartu brükt, ham mä hoker

ölers tuptufinjen of uk ianfach ens a uugen waanre tu leeten. Tatsechelk! Üüb'n mool leit Nuurdstrun uun en lachten diis an Süüdfaal mä dön tau enkelt hüsing diartuüb as föör üs klar tu keenen.

Entelk san wi diar, klemre a kaant huuch, speel a fet uf en iidj wat. Diarefter rau wi noch en betj ütj an do gungt at weler luas. De turagwai as ölers; ik snaake a hiale tidj mä en freundin an ferjid miast, huar wi jüst san. Bit at heeffeerer mäant, wi skul altermaal a uugen tacht maage an stal wees. Det gefeel do as würtelk apartig, bluat ewen a winj tu feelen an de stirem faan't saaltweeder uun a nöös. An ham kön knaap liaw, det heer, huar wi jüst stun, am en paar stünjen a waagen auerwech role. Uk wan at man bluat en daistuor wiar; bit heefluupen fäält ham för en sküür ütj a tidj. iin uun en öler wäält.

Wendy Vanslow

E Rökefloose fiirt san 30. iirdäi ma wunerboor samerfäst

NORDFRASCHLÖNI

Önj e juli fiird e Rökefloose sin 30-iirdi jubiläum ma en samerfäst önj Risem-Lunham. Di eeftermadi büüd en bröked program for arkenän: Bjarnespaale sörid for häi bai da latje, wilt da grute et ma kafe än kääge unti ma wat lakers foon e gril än for älem ma en fain stuk snääk et ordi nat häin. Maning naie oonlaase üt et toorp än trinmbai wjarn deer tu schüns, ouers un en hüjle wa – önjtwasche ai mör gäns sü junge – lasmoote üt e önjfängstid foon e Rökefloose san kiimen.

As e Rökefloose jütid grün-läid wörd, wus et dat müül en ferin tu heewen, wat junge manschne önjspreege schölj än wat kääre önjbüüd, weer ja lust tu hääwe, sü as sport, musik unti teoter, än dat äles aw frash. E Rökefloose heet uk maning bjarnesäise mäaged, weer uk di formoon Ilwe Boysen as dräng ma bai wus. Önjtwasche hiirt hi tu da, wat foon e ferin üt aktivitäte organisiere, sü as tum baispal en action-waaginj ma en klamertuur än toorps-rallye unti spaale-eene. Ok bait biike-brän önj Risem-Lunham spaale da lasmoote foon e Rökefloose en wichti rul. Ja sörie ai bloots deerfor, dat et bait iij wat drainken jeeft, ouers uk deerfor, dat deer di een aw e sool en frash teoterstuk af-jard wärt.

Et müül foon e ferin ma sin mör as hunert lasmoote as ältens noch et seelew blaawen, ferkläart Ilwe Boysen: „We wan, dat da manschne frash snääke. än dat ja wat amt frash tu waasen füünj.“ Än uk diling noch gungt e Rökefloose aw räisen, sü as diheere samer ma jöögedlike ouer tu Oomram unti fergängen iir tu't inter-frash drääwen aw Hällilönj.

Sü bröket, as wat et ferins-laawen as, wus uk et samerfäst. E madelälloorlose Frisia Historica heet äles fort boogeschütten apbaged. Huum köö ouers uk bait schoulbord än bait dousesmiten wise, hü gödj huum drääwe koon unti bait gibselturniir tukieke, hü ou-dere jare luk fersäke.

Läas di eeftermadi stöö dan musiki awt program. Di önjfäng mäaged Elke Boysen ma klasikere aw tjüsch än frash än har wunerboor rees.

Deerefter stöön Norma Schulz än Ines Eberlein foon Feer aw e büüne. Norma häi leest iir di frasche musikweedstrid ma har stuk „Eeb an

flud“ wüen. Dideere eeftermadi füng et publikum noch maning mör foon har äinschraawene schunge aw ferin tu hiiren än wus bili önjdänj deerfoon. Bait iinje füng „Nina Nova“, en band üt Risem-Lunham, da manschne aw e biene än tu doonsen. Bit läas önj e nächt tuhuupe sätjen noch maning tuhuupe än nüütjen di wunerboore samereen.

E Rökefloose as eefter 30 iir ältens noch jungen ferin blaawen. Et as luket, stäis wider junge manschne for aktivitäte aw än fort frash tu wunen än et wus e ferin tu wanschen, dat et noch lung sü blaft.

Antje Arfsten

Niimens turst hungai tu hü. EYLA BOTH

Nina Nova än har band. EYLA BOTH

Afscheid för en Lehrerin bi de „jümmers allns geiht“

NIEBÜLL Vierdel na Acht. Kinner, Öllern, Omas un Opas, Kolleginnen un Kollegen – all inlaaden Gäste sind kamen in de Mensa vun de Regionalschool Niebüll. Malene Gottburgsen schall en würdige Afscheid hebben un dorfor hebbt sik all in't Tüüch leggt: de Mensa weer schmückt. Öllern harr dat grote Buffet opbuut. Lilo Lorenzen harr all de lütten Theaterspelers un sik sammelt. Thomas Andersen harr de Musikinstrumente opstellen laten. Un Malene Gottburgsen harr ehr Mann Andreias mitbröcht. All de Schoolkinner wuselten opgereggt umbi, de een in Theoterkleedaasch, de annern in Zivil.

Infeinste „Kölsche Platt“ bedankt sik dat „echt Kölsche Mädche“ Dagmar Olschewski as Öllernbiraat. Soveel plattdüütschen Belevnisse, de Malene Gottburgsen för de Kinner möglich maakt hett. Er-

folge bi de Plattdüütsche Leeswettstried, Busföhrten na de Scheersborg un Besöke bi't Ohnsorg-Theoter, Klassenföhrten mit plattdüütsche Föhrungen un Wattwanderungen laten Plattdüütsch un Schooltiet för de Kinner to wat ganz Besonderes warrn.

Mit „Plattdüütsch-Geld“: Wiebke Jensen (r.) un Malene Gottburgsen. OLDSEN

Janine Matzen freut sik, dat de Öllernbiraat jümmers allns mitleven darf un hölpen kunn. Dorto kemen denn Anerkennungen as dat Plattdüütsche Siegel, Plattdüütsche Emmis

mit Besöke un Optritte in't Kieler Lanneshuus. Dat Gröttste weer de Toschlag as „Plattdüütsche School mit Modellcharakter“.

So hett Malene Gottburgsen ok immer Gelder inwarven kunnt, vertelt Wiebke Jensen vun de Stiftung „Mien Moderspraak“: „Mit en plattdüütsche Veranstalten as hüüt Avend bewiest Malene Gottburgsen, dat se un de Kinner vun de Regionalschool Niebüll hüüt mol wedder de Hölp vun 500 Euro ut de Stiftung verdeen hebbt – dat Geld is hier in en plattdüütsche Tokunft anlegt.“

Kloor, dat de Kinner denn ok in en bunte Programm dat plattdüütsche Können bewiesen wülen: plattdüütsche Musik un lütte plattdüütsche Szenen warrn wiest. Dat umschreven Märken „Rotkäppchen“ ward to en Handy-Malleur. Lütte Präsenten warrn övergeben, danke warrd seggt un sogor en Entschuldigung för nich immer gode Benahmen warrd utsproken.

En dankbore Malene Gottburgsen freut sik, dat se all ehr plattdüütsche Kinner mit en wunnerschöne Dokumentati-on över de plattdüütsche Schooltiet överraschen dörf. Sodenni könnst all immer wedder nablädern över de Plattdüütsch-Lehrerin, bi de „jümmers allns geiht“.

Ingwer Oldsen

De Wulf hett ut Versehen en Handy verschluckt... OLDSEN